

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARİ VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, bazı AB ülkeleri ile beraber İngiltere, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her iki sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibarıyla, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2021 yılı Haziran ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmî internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Haziran ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 46,90 oranında, ithalat ise % 38,87 oranında artmıştır.

2021 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 46,90 artarak 19 milyar 773 milyon dolar,
- İthalat, % 38,87 artarak 22 milyar 661 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 42,50 artarak 42 milyar 434 milyon dolar,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 87,3 olmuştur.
- Altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 87,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2020 yılı Mart ayından itibaren, tüm dünyayı hem sosyal hem de ekonomik anlamda çok büyük oranda olumsuz etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle **dünya ekonomilerinde yaşanan daralmanın olumsuz etkilerinin**, hem ülkemizin hem de dünya ekonomilerinin normalleşme sürecine girdiği 2020 yılı Haziran ayından itibaren ortadan kalkmaya başladığı görülmektedir.

2021 yılı Ocak ayında ihracatımız 15 milyar 21 milyon dolar, Şubat 15 milyar 956 milyon dolar, Mart ayında ise 18 milyar 966 milyon dolar, Nisan ayında 18 milyar 768 milyon dolar, Mayıs ayında 16 milyar 498 milyon dolar ve **Haziran ayında ise 19 milyar 773 milyon olarak gerçekleşerek, tüm zamanların en yüksek ihracat değerine ulaşmıştır.**

Enerji hariç olarak bakıldığında, Haziran ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % **100,5** seviyesine yükselmiştir. Ocak-Haziran döneminde ise bu oranın % **94,3** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, **işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında**, Haziran ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % **87,8** seviyesinde gerçekleşmiştir. Ocak-Haziran döneminde ise bu oran %**84,4** seviyesine yükselmektedir.

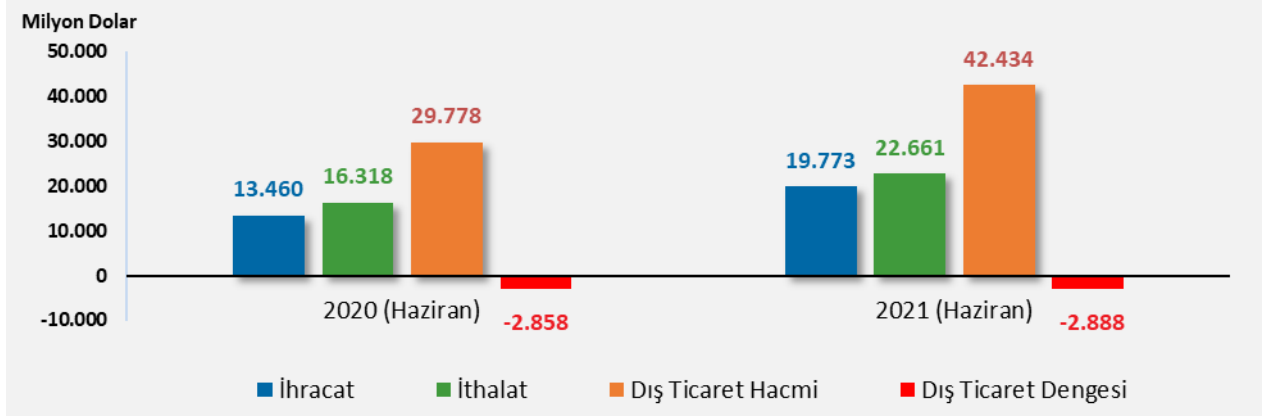

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
İhracat	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87
İthalat	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48
Dış Ticaret Hacmi	29.778	42.434	42,50	174.011	231.128	32,82
Dış Ticaret Dengesi	-2.858	-2.888	1,04	-23.893	-21.164	-11,42
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,5	87,3		75,9	83,2	

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde (Temmuz 2020-Haziran 2021),

- İhracat bir önceki döneme göre % 19,12 oranında artarak 199 milyar 567 milyon dolar, ithalat ise % 19,10 oranında artarak 246 milyar 711 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 19,11 oranında artarak 446 milyar 278 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 80,9 olmuştur.

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat "Ham madde (Ara mallar)" grubundan yapılmıştır.

2021 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat "Ham madde (Ara mallar)" (10 milyar 264 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Tüketim malları" (7 milyar 189 milyon dolar) ve "Yatırım (Sermaye) malları" (2 milyar 235 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.559	2.235	43,40	8.338	11.422	36,98
2	Ham madde (Ara mallar)	6.514	10.264	57,57	36.747	53.258	44,93
3	Tüketim malları	5.289	7.189	35,94	29.493	39.714	34,66
	Diğer	99	85	-14,62	482	589	22,23
	Toplam	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2021 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (17 milyar 38 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (3 milyar 387 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 207 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.405	3.387	40,80	13.512	17.761	31,45
2	Ham madde (Ara mallar)	12.020	17.038	41,75	74.914	95.436	27,39
3	Tüketim malları	1.861	2.207	18,61	10.224	12.777	24,98
	Diğer	32	29	-8,72	303	173	-43,02
	Toplam	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48

I.I.C. GTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GTS’ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl “Motorlu kara taşıtları” olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en çok ihraç edilen “Motorlu kara taşıtları” faslını (1 milyar 941 milyon dolar), “Kazanlar, makineler” (1 milyar 879 milyon dolar) ve “Demir ve çelik” (1 milyar 550 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları	1.719	1.941	12,93	9.291	12.148	30,75
2	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	1.292	1.879	45,48	7.353	10.355	40,83
3	Demir ve çelik	784	1.550	97,82	4.145	6.917	66,87
4	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme	746	1.102	47,75	4.030	5.783	43,51
5	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	569	968	70,13	3.241	4.835	49,17
	Diğer	8.351	12.333	47,68	46.999	64.945	38,18
	Toplam	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral yakıtlar, mineral yağlar" olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar" faslını (3 milyar 658 milyon dolar), "Kazanlar, makineler" (2 milyar 676 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (2 milyar 236 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	1.573	3.658	132,61	14.306	18.756	31,11
2	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	1.922	2.676	39,21	10.803	14.943	38,33
3	Demir ve çelik	1.211	2.236	84,63	6.987	12.840	83,76
4	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme	1.366	1.655	21,13	7.135	9.970	39,73
5	Plastikler ve mamulleri	880	1.549	76,01	5.627	8.574	52,37
	Diğer	9.366	10.887	16,24	54.093	61.063	12,88
	Toplam	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

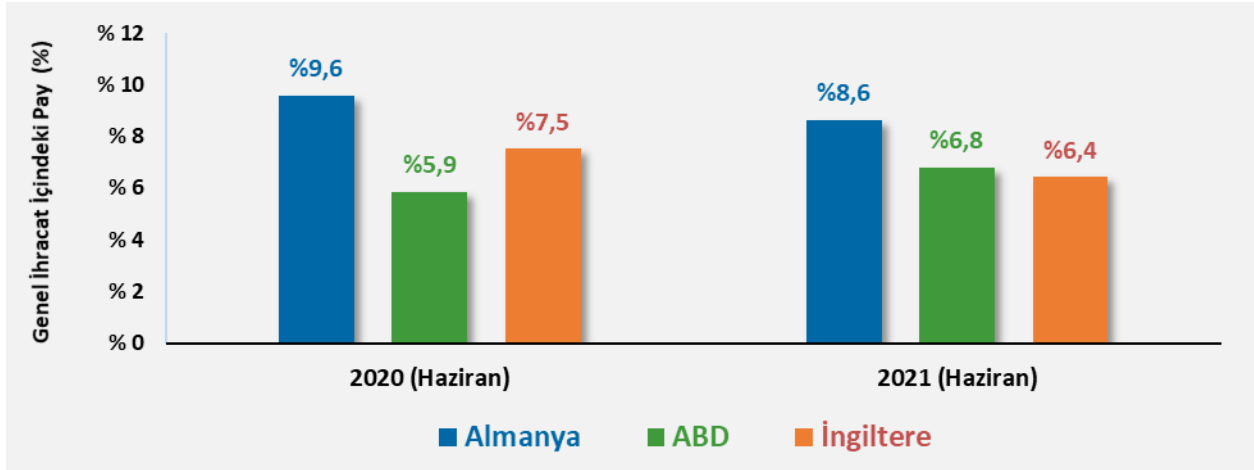
GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, ABD ve İngiltere olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 704 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla ABD (1 milyar 346 milyon dolar) ve İngiltere (1 milyar 268 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Almanya	1.288	1.704	32,36	7.097	9.388	32,27
2	ABD	789	1.346	70,51	4.617	6.772	46,67
3	İngiltere	1.012	1.268	25,36	4.455	6.251	40,31
4	İtalya	628	1.081	72,23	3.602	5.478	52,07
5	Irak	701	913	30,21	4.076	4.893	20,06
	Diğer	9.043	13.461	48,85	51.211	72.199	40,98
	Toplam	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Çin, Rusya Federasyonu ve Almanya olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en fazla ithalat yapılan ülke Çin (2 milyar 858 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Rusya Federasyonu (2 milyar 330 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 920 milyon dolar) izlemektedir.

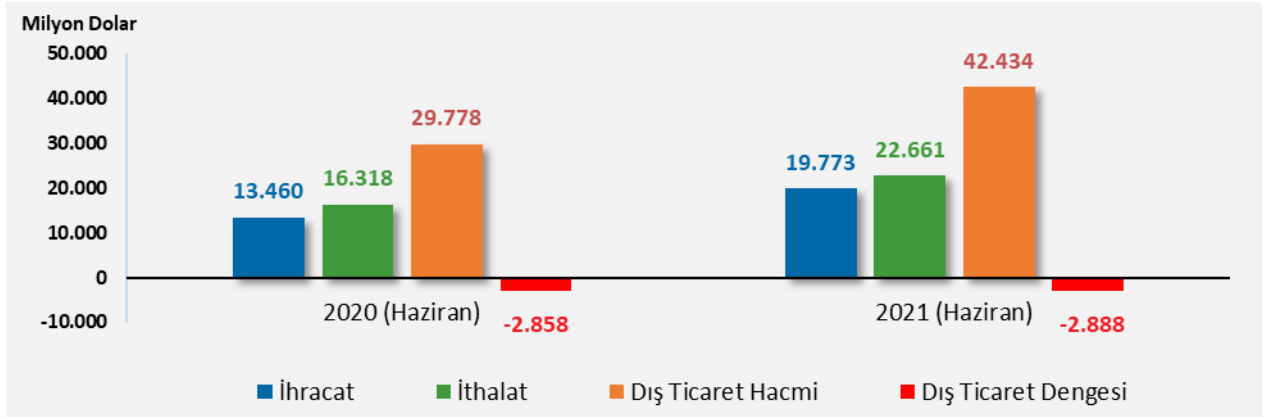

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Çin	1.937	2.858	47,55	10.386	15.143	45,80
2	Rusya Federasyonu	1.183	2.330	96,87	8.731	12.641	44,79
3	Almanya	1.528	1.920	25,65	9.122	11.274	23,59
4	ABD	779	1.247	60,06	6.065	5.948	-1,93
5	İtalya	677	1.011	49,33	3.861	5.586	44,69
	Diğer	10.213	13.294	30,17	60.787	75.554	24,29
	Toplam	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

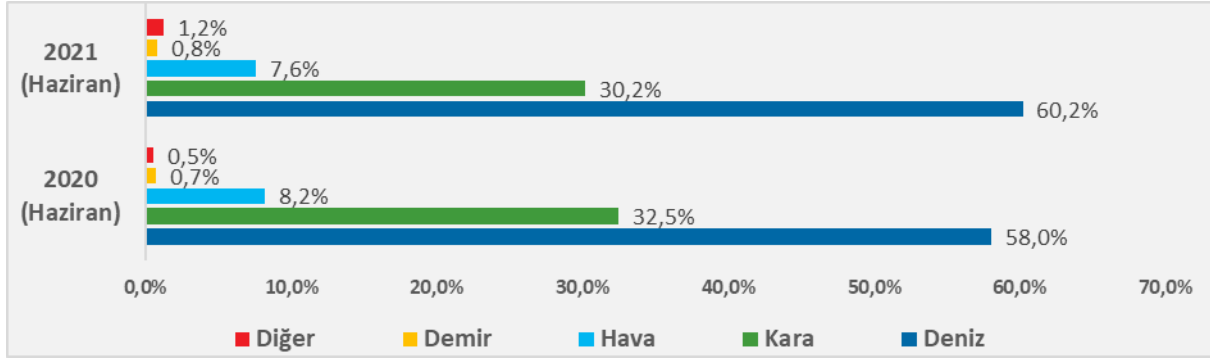
GTS'ye göre 2021 yılı Haziran ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (11 milyar 905 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (5 milyar 965 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 503 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

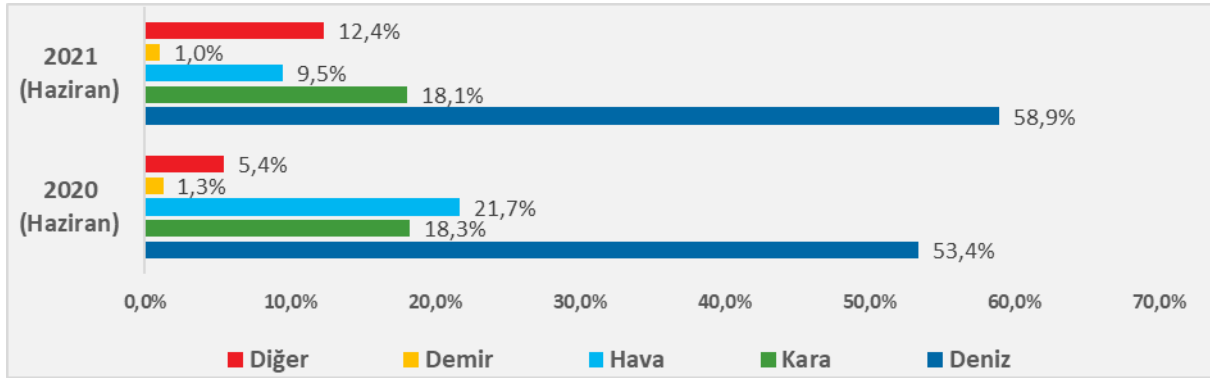
Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

GTS'ye göre 2021 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (13 milyar 355 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (4 milyar 102 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 163 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2021 yılı Haziran ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat “Mal Mukabili Ödeme” (12 milyar 676 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini “Peşin Ödeme” (3 milyar 111 milyon dolar) ve “Vesaik Mukabili Ödeme” (1 milyar 837 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.932	12.676	41,91	49.744	70.555	41,84
Peşin Ödeme	2.031	3.111	53,15	10.879	15.453	42,05
Vesaik Mukabili Ödeme	1.397	1.837	31,46	8.107	10.368	27,89
Vadeli Akreditif	264	234	-11,12	1.163	1.149	-1,15
Bedelsiz	138	110	-19,93	765	942	23,16
Akreditif	641	1.041	62,41	4.064	5.380	32,39
Diğer*	58	764	1.226,83	338	1.134	235,18
TOPLAM	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2021 yılı Haziran ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat “Mal Mukabili Ödeme” (13 milyar 212 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini “Peşin Ödeme” (5 milyar 621 milyon dolar) ve “Vadeli Akreditif” (1 milyar 395 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.311	13.212	41,89	59.454	74.818	25,84
Peşin Ödeme	4.361	5.621	28,90	22.438	30.945	37,91
Vesaik Mukabili Ödeme	490	527	7,35	3.100	3.460	11,61
Vadeli Akreditif	762	1.395	83,01	4.826	7.550	56,46
Bedelsiz	889	696	-21,68	5.864	4.550	-22,40
Akreditif	351	525	49,82	2.132	3.147	47,61
Diğer*	154	685	343,88	1.137	1.675	47,36
TOPLAM	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Haziran ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 47,59 oranında, ithalat ise % 38,28 oranında artmıştır.

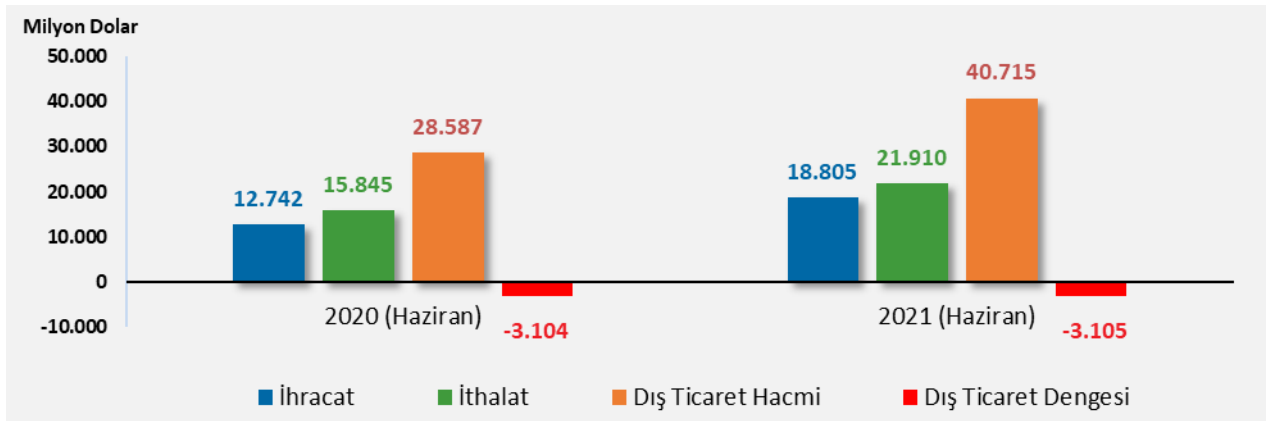
2021 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ihracat, % 47,59 artarak 18 milyar 805 milyon dolar,
- ithalat, % 38,28 artarak 21 milyar 910 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 42,43 artarak 40 milyar 715 milyon dolar,
- ihracatın ithalatı karşılama oranı % 85,8 olmuştur.

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
İhracat	12.742	18.805	47,59	70.926	99.576	40,39
İthalat	15.845	21.910	38,28	94.584	121.274	28,22
Dış Ticaret Hacmi	28.587	40.715	42,43	165.510	220.850	33,44
Dış Ticaret Dengesi	-3.104	-3.105	0,05	-23.658	-21.698	-8,28
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	80,4	85,8		75,0	82,1	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2021 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (9 milyar 677 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 932 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 115 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.470	2.115	43,85	7.853	10.759	37,01
2	Ham madde (Ara mallar)	6.094	9.677	58,79	34.444	50.041	45,28
3	Tüketim malları	5.079	6.932	36,49	28.211	38.232	35,52
	Diğer	99	81	-17,61	418	544	30,05
	Toplam	12.742	18.805	47,59	70.926	99.576	40,39

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2021 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (16 milyar 484 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (3 milyar 357 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 42 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.329	3.357	44,10	13.086	17.322	32,36
2	Ham madde (Ara mallar)	11.762	16.484	40,14	72.034	92.142	27,91
3	Tüketim malları	1.715	2.042	19,06	9.127	11.637	27,49
	Diğer	39	28	-27,62	336	174	-48,26
	Toplam	15.845	21.910	38,28	94.584	121.274	28,22

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu kara taşıtları" olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları" faslını (1 milyar 880 milyon dolar), "Kazanlar, makineler" (1 milyar 754 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (1 milyar 553 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları	1.670	1.880	12,55	8.994	11.788	31,06
2	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	1.209	1.754	45,00	6.840	9.696	41,76
3	Demir ve çelik	788	1.553	96,96	4.168	6.954	66,84
4	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme	661	988	49,51	3.595	5.208	44,87
5	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	560	954	70,17	3.192	4.756	48,99
	Diğer	7.853	11.678	48,71	44.137	61.174	38,60
	Toplam	12.742	18.805	47,59	70.926	99.576	40,39

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral yakıtlar" olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar" faslını (3 milyar 542 milyon dolar), "Kazanlar, makineler" (2 milyar 603 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (2 milyar 210 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	1.510	3.542	134,47	13.534	18.018	33,13
2	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	1.846	2.603	40,98	10.263	14.366	39,98
3	Demir ve çelik	1.235	2.210	78,95	6.877	12.705	84,74
4	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme	1.323	1.582	19,57	6.839	9.561	39,81
5	Plastikler ve mamulleri	903	1.531	69,49	5.539	8.386	51,40
	Diğer	9.027	10.442	15,68	51.532	58.239	13,01
	Toplam	15.845	21.910	38,28	94.584	121.274	28,22

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

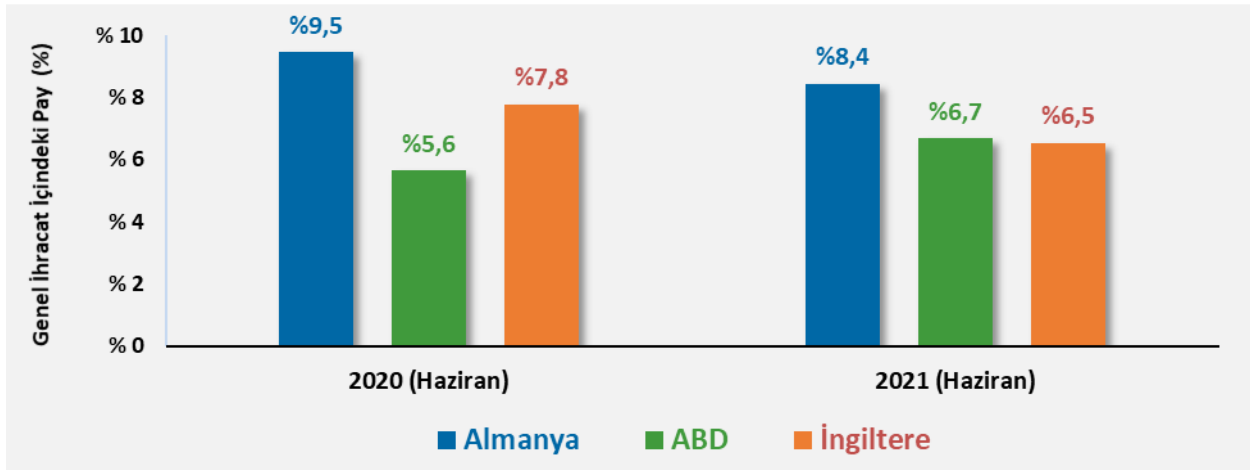
ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, ABD ve İngiltere olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 587 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla ABD (1 milyar 255 milyon dolar) ve İngiltere (1 milyar 230 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Almanya	1.206	1.587	31,56	6.596	8.706	32,00
2	ABD	719	1.255	74,61	4.086	6.341	55,20
3	İngiltere	990	1.230	24,27	4.309	6.054	40,48
4	İtalya	599	1.024	71,00	3.424	5.142	50,16
5	Irak	612	832	35,87	3.564	4.415	23,89
	Diğer	8.616	12.877	49,46	48.947	68.918	40,80
	Toplam	12.742	18.805	47,59	70.926	99.576	40,39

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Çin, Rusya Federasyonu ve Almanya olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında en fazla ithalat yapılan ülke Çin (2 milyar 735 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Rusya Federasyonu (2 milyar 303 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 841 milyon dolar) izlemektedir.

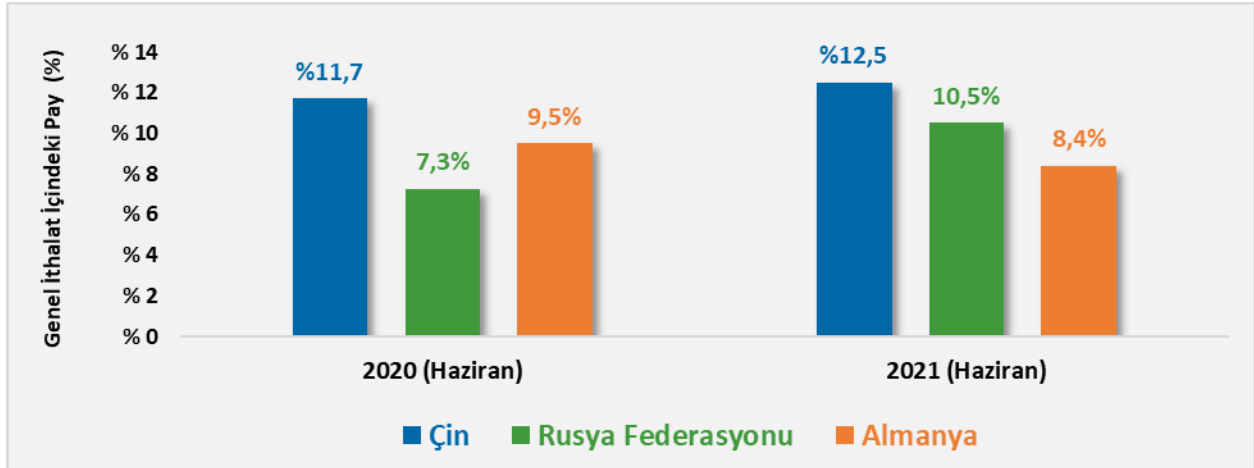

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ükelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Çin	1.853	2.735	47,57	9.842	14.523	47,56
2	Rusya Federasyonu	1.154	2.303	99,67	8.241	12.139	47,29
3	Almanya	1.505	1.841	22,36	8.683	10.691	23,13
4	ABD	774	1.191	53,81	5.683	5.606	-1,35
5	İtalya	643	950	47,73	3.551	5.181	45,91
	Diğer	9.916	12.890	29,99	58.584	73.134	24,84
	Toplam	15.845	21.910	38,28	94.584	121.274	28,22

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

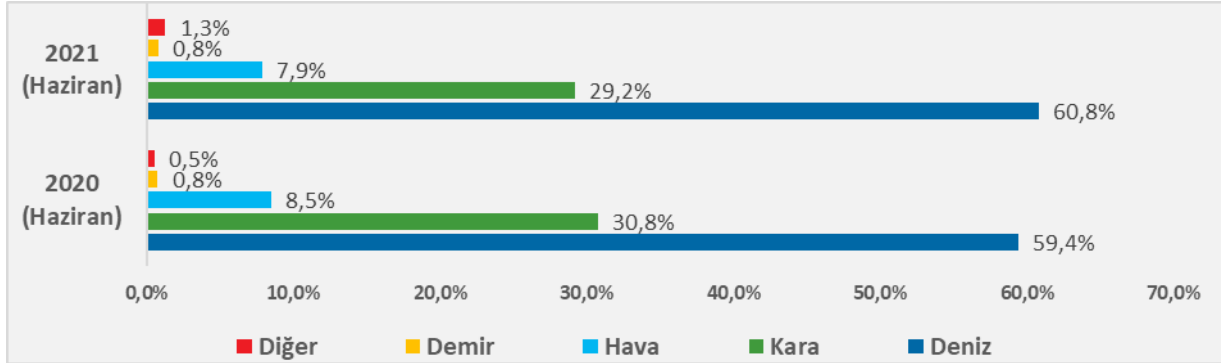
ÖTS'ye göre 2021 yılı Haziran ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2021 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (11 milyar 436 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (5 milyar 496 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 479 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

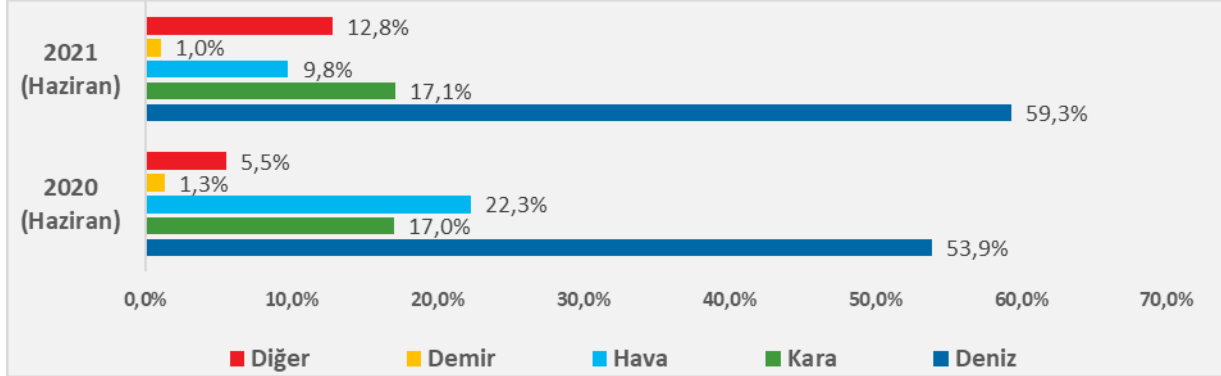
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

ÖTS'ye göre 2021 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (13 milyar 1 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (3 milyar 743 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 138 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2021 yılı Haziran ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (12 milyar 494 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (3 milyar 109 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 817 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.344	12.494	49,73	46.443	66.795	43,82
Peşin Ödeme	1.976	3.109	57,31	10.579	15.142	43,13
Vesaik Mukabili Ödeme	1.376	1.817	32,07	7.912	10.190	28,80
Vadeli Akreditif	263	234	-11,23	1.155	1.125	-2,57
Bedelsiz	126	103	-17,65	690	875	26,85
Akreditif	638	1.038	62,78	4.045	5.361	32,53
Diğer*	19	11	-42,66	102	88	-14,24
TOPLAM	12.742	18.805	47,59	70.926	99.576	40,39

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2021 yılı Haziran ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 682 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (7 milyar 824 milyon dolar) ve "Vadeli Akreditif" (1 milyar 426 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	7.370	10.682	44,94	47.127	58.475	24,08
Peşin Ödeme	5.851	7.824	33,72	30.480	42.563	39,64
Vesaik Mukabili Ödeme	511	589	15,38	3.234	3.746	15,84
Vadeli Akreditif	772	1.426	84,63	4.964	7.795	57,04
Bedelsiz	797	585	-26,61	5.337	3.936	-26,26
Akreditif	424	657	54,78	2.458	3.648	48,44
Diğer*	119	147	22,89	984	1.112	12,95
TOPLAM	15.845	21.910	38,28	94.584	121.274	28,22

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2020 (Haziran)	İhracat	4.023	170	6.340
	İthalat	6.552	120	910
2021 (Haziran)	İhracat	6.165	181	7.634
	İthalat	9.482	127	8.739
Değişim (%)	İhracat	53,25	6,47	20,41
	İthalat	44,72	5,83	860,33

2021 yılı Haziran ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 181'e yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 7.634 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre % 53,25 artış göstermiştir.

2021 yılı Haziran ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 127'ye yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 8.739 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre % 44,72 oranında artmıştır.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2021 yılı Haziran ayında 25,9 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2021 yılı Mayıs ayında 21 milyar 977 milyon TL, 2021 yılı Haziran ayında 25 milyar 895 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2021 yılı Ocak-Mayıs döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 423 milyar 702 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 25,29 olarak gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	949.648
Ticari İşletme	660.669
Şube	220.314
Anonim Şirket	157.172
Kooperatif	31.480
Kollektif Şirket	10.836
Komandit Şirket	1.923
Donatma İştiraki	-
Toplam	2.032.042

2021 yılı Mayıs ayında toplam aktif firma sayısı 2.021.524 iken, Haziran ayında 10.518 adet artarak 2.032.042 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	54.686	59.118	8,10%
Bildirim Sayısı	15.376.780	16.653.533	8,30%

2021 yılı Haziran ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 59.118, bildirim sayısı ise 16.653.533 'tür. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %8,10'luk artış, bildirim sayısında da % 8,30'luk bir artış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	358.877
Erkek	1.696.604
Toplam	2.055.481
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	2.224.566

2021 yılı Haziran ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 2.055.481 iken, toplam işyeri sayısı ise 2.224.566 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	11.816	12.469	5,53
Ortak Sayısı	1.578.471	1.586.159	0,49

2021 yılı Haziran ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,53 artarak 12.469'a ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.586.159 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2021 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.